

եթե դուք կը յարգեք նրան, ընդունելով այդ նոերը, որ նորին վսեմութեան արտոնատան ընտրեալներինն է:

Ասլանը նոյնպիսի փթած խօսքերով յայտնեց իր շնորհակալութիւնը եւ, բռնելով քարտուղարի ձեռքից, սանդուղքներով տարաւ վերեւ, իր սենեակը: Երբ նստեցին, քարտուղարը ծոցից հանեց թղթերը եւ, առանձին-առանձին տալով Ասլանին, ասաց.

– Այդ ձեր անցագիրն է, որ մենք եւս վաւերացրինք, այդ նորին վսեմութեան փաշայի նամակն է Մուշի գայմագամին գրած, այդ մի բաց հրաման է, որ ամէն տեղ կառավարութեան պաշտօնակալները մատուցանեն ձեզ պարտ ու պատշաճ ընդունելութիւն եւ ցոյց տան ձեզ ամէն տեսակ պատրաստականութիւն ձեր ճանապարհորդութիւնը դիւրացնելու:

– Շնորհակալ եմ, – ասաց Ասլանը, ընդունելով թղթերը: – Նորին վսեմութիւնը չափազանց ողորմած է գտնուել դէպի ինձ:

Իսկոյն սուրճ եւ նարգիլէ ներս բերեցին: Քարտուղարը անլռելի կերպով խօսում էր, արդեօք գո՞հ մնաց պարոն բժշկապետը իր այցելութիւններից Վան քաղաքում, արդեօք նա ի՞նչ տպաւորութիւններ կտանէ իր հետ, յետոյ յայտնեց իր խորին փափագը, թէ որքան կը ցանկանար գոնէ մի անգամ Եւրոպայում լինել, տեսնել ֆրանկների երկիրը, ասում են, այնտեղ կանայք բաց երեսներով են ման գալիս, ազատ, համարձակ ամէնի հետ խօսում են, գիշերները հաւաքում են, տղամարդիկ եւ աղջիկները միասին պար են գալիս եւ այլն, այդ բոլորը այնքան հրապուրում էր երիտասարդ քարտուղարին, որ նա բոլորովին մոռացաւ, թէ մեզանից ժամանակ է խլում, թէ մենք ճանապարհորդ ենք:

Նրա շատախօսութեանը վերջ տոեց Ասլանը, դնելով նրա առջեւ հարկը ոսկի, փաթաթած թղթի մէջ:

– Թէեւ ձեր ծառայութիւնը անելի մեծ գնահատութեան արժանի է, – ասաց նա, – բայց կը ինդդեմ, ընդունեցեք այդ փոքրիկ նոերը իմ կողմից:

– Ինչայեցեք ինձ, պարոն բժշկապետ, – ասաց քարտուղարը հրաժարուելով, – դուք այդ երկրորդ անգամն է, որ ինձ ամաչեցնում էք. ես յաւիտեան չեմ մոռանայ այն գեղեցիկ ժամացոյցը, որ դուք ընծայեցիք ինձ բերդի հնութիւնները տեսնելու ժամանակ. ամբողջ քաղաքում իրանմանը չկայ, ամէն մարդ, ով որ տեսնում է, հիանում է:

Քարտուղարը, հազար ու մէկ շողոքորթութիւններից յետոյ, վերջապէս ընդունեց ոսկիները եւ, զգալով, որ երկար նստեց, վեր կացաւ եւ, բարի ճանապարհ մաղթելով, դուրս եկաւ սենեակից: Ասլանը նրան տարաւ մինչեւ